

ПРАЦОУНЫЯ БССР ВЫВУЧАЮЦЬ НОВУЮ СТАЛІНСКУЮ КАНСТЫТУЦЫЮ

ВЫТВОРЧЫ УЗДЫМ У КАЛГАСАХ

— Як у вашым раёне арганізавана вывучэнне сталінскай Канстытуцыі? — з такім пытаннем звярнуўся наш супрацоўнік па тэлефону да сакратараў Брунскага, Старобінскага, Лагойскага, Уздзенскага і Ветрынскага раённых камітэтаў партыі.

Заверджанне гістарычнага дакумента — сталінскай Канстытуцыі, — гаворыць сакратар Брунскага РК КП(б)Б тав. Новінаў, — прапоўняе раёна сустрэлі з вялікай радасцю і ўзімаюць вытворчай ініцыятывы. 7 снежня сельсаветы правялі пашырэнныя пленумы, на якіх дэкадамі былі члены бюро райкома партыі і прэзідыума раённага выканавчага камітэта.

8 снежня на ўсёй 113 калгасах пачалася дэталёвая вывучэнне сталінскай Канстытуцыі. Для кіравання гурткамі вылучаны лепшыя настаўнікі і работнікі раённых арганізацый.

Сталінская Канстытуцыя вывучаецца кожным камуністам у партыйных школах. Вывучэнне Канстытуцыі арганізавана і сярод аднаасобнікаў.

Як паведаміў сакратар старобінскага раёна камітэта партыі тав. Жукоўскі, у раёне арганізавана 37 гурткоў. Для кіравання вучобай у гуртках з раёна партыйнага актыва вылучана 20 лепшых прапагандастаў. У практычных сельскагаспадарчых артелях вывучаць Канстытуцыю дэлегацыяў калгаснікаў напаша саўзнаўцаў праграмы.

Уздзенскі райком партыі паслаў у сельсаветы 40 чалавек з раёнага партыйнага актыва ў дапамогу пераходным партыйным арганізацыям на вывучэнне ў калгасах Канстытуцыі і дэкада таварыша Сталіна.

У партыйна-комсамольскай сетцы праводзіцца заняткі на вывучэнне дэкада таварыша Сталіна і Канстытуцыі. Пашырэнне на гэтым пытанні быў праведзены семінар пазачасных і кіравнікоў партыйна-комсамольскіх школ.

У выніку вывучэння дэкада таварыша Сталіна і Канстытуцыі ў калгасах іпаче больш узніўся вытворчы энтузіязм. Калгаснікі актывна разгарнулі парыхтоўку да вясновай саўбы. Уздзенскі раён паспяхова выканаву план ахату ільвавак і дзіркаў.

Сакратар лагойскага раёнага камітэта партыі тав. Цейлінгольц паведаміў, што ў калгасах раёна арганізаваны гурткі на вывучэнне дэкада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усеагульным З'ездзе Саветаў і сталінскай Канстытуцыі. Для кіравання гэтымі гурткамі прызначаны ўсе партыйныя арганізацыі і сельсавескі актыв. Апрача гэтага раённым камітэтам партыі паслаў у сельсаветы 17 чалавек з раёнага партыйнага актыва.

У выніку вывучэння Канстытуцыі і дэкада таварыша Сталіна наглыясяцца велізарныя вытворчы ўздым у калгасах.

Напрыклад, калгас «Парыжская коммуна» Астравіцкага сельсавета ахвастаў з выканання плана ільвавак. У выніку вывучэння дэкада таварыша Сталіна і Канстытуцыі, гэты калгас за два дні перапрацаваў план ільвавак на 25 проц. Такае ж становішча і ў калгасе імя Карла Маркса, які план ахату ільвавак выканаву на 120 проц.

У калгасе імя Дзяржынскага будаўнічал брыгада ўада абавязальства закончыць у снежні гэтага года асноўны будаўнічыя работы.

Рад калгасу разгарнуў работу па парыхтоўцы да вясновай саўбы, правядзення насення матэрыяла, правядзення вагавых унашчнення.

Ва ўсіх сельсаветах Ветрынскага раёна, — гаворыць сакратар раёнага камітэта партыі тав. Плотнік, — правядзены пашырэнныя пленумы сельсавескіх вывучэння сталінскай Канстытуцыі, правядзены ў партыйных і спеліальных гуртках па калгасах. Для гэтай работы вылучана 20 лепшых прапагандастаў. Апрача гэтага, вывучэнне Канстытуцыі арганізавана на кватэрах калгаснікаў. У раённым пентры правядзены дзве канферэнцыі па вывучэнні Канстытуцыі.

Справадзача т. Бабылёва на агульным сходзе рабочых гомельскага машынабудаўнічага завода імя Кірава.

Фото Соркіна. (БСФ).

Даклад дэлегата VIII З'езда тав. БАБЫЛЕВА

Раніцою 8 снежня рабочым гомельскага завода «Пролетарый» імя Кірава стала вядома, што з Масквы прыехаў іх таварыш, стаханавец завода, дэлегат Надзвычайнага VIII Усеагульнага З'езда Саветаў Андрэй Акімавіч Бабылёў. Хваляса хутчэй ад яго самаго пачуў расказ аб вялікім З'ездзе, аб правяду народна таварышу Сталіне.

Стары каваў адразу ж з дарогі сеў накіраван на паперу асноўны ўражанні. Гэты ўражанні нарадзіліся ўражанні ў пачатку, у сэрца, ва ўсё істотна, але як іх малюўніка перадаць рабочым рознага завода, хопіць дэсёту доўга тое, што адчуваеш?

Вечарам гэтага ж дня клуб металістаў запамінаў звыш 600 рабочых завода. Не халае мисю, каб умясціць усіх жадаючых паслухаць дэлегата З'езда.

Ніколі Андрэй Акімавіч не хваляваўся, а вольна і вольна пачаў гаварыць. Ён пачаў з прывітання, а потым пераходзіў да асноўнага тэмы. Ён гаварыў пра таварыша Сталіна, пра яго дэкаду, пра яго ўражанні. Ён гаварыў пра таварыша Сталіна, пра яго дэкаду, пра яго ўражанні. Ён гаварыў пра таварыша Сталіна, пра яго дэкаду, пра яго ўражанні.

Дарэгі мае прыемны, і таварышы пролетары! — пачаў гаварыць Бабылёў. — Мне здавалася, што гэта сон, мне не верылася, што буду ў Крэму, у вучу Сталіна, што буду дэлегатом такога З'езда. Я цяпер удзячны вам за гонар, аказаны мне. Ніколі не забуду дні гістарычнага З'езда, вёсна, да каліна жыцця буду памятаць дзень 25 лістапада. Вось як цяпер устае перад моёй тым момант, калі на трыбуну з'явіўся наш ролны правяду і настаўнік Іосіф Вісарыянавіч Сталін. Цяжка перадаць усё тое, што адбылося ў гэты момант у зале Крэмульскага палаца. Выбраннікі народу перадаць правяду ўсё любові да яго ўсіх людзей савецкай зямлі, кожнаму хвалялася як маю лепш выказаць сваю любові і адданасць таварышу Канстытуцыі ролнаму Сталіну.

Тут, у маленькім клубе, усе ўсталі са сваіх месц і зноў, як, мабыць, дэлегаты З'езда ў Крэмульскім палацы, віталі любімага Сталіна.

мага Сталіна. Незаўважна ападысменты змяняліся з гучам «Інтарнацыянала» і воклічамі на беларускай, рускай і ўкраінскай мовах у гонар бацькі народу таварыша Сталіна.

Немагчыма перадаць простымі словамі, — прадаўжае таварыш Бабылёў, — што было за радасць тых, якіх пачаўна мне ўпершыню ўбачылі правяду. Мне здаецца, што калі-б я жыў і тысячы гадоў, ніколі не забуду-бы гэту карціну. Даклад таварыша Сталіна прадаўжаўся дзве гадзіны, але мне яны паказаліся мінуўцімі. Ён гаворыў так унушальна, упэўнена, спакойна, што аднаго слухача прывяла расказ. А галоўнае — усё так зразумела.

У сталінскай Канстытуцыі запісана ўсё тое, што кожны з нас бачыць у сваім горадзе, на заводзе, дома. Восьм пункт аб праве на працу. Мы ведаем, што ў партыйна-рабочых краінах работы мае права работні ўсіх, бо ў нас пад кіравніцтвам партыі большавікоў пабудаван сацыялізм і буйная сацыялістычная гаспадарка.

Восьм права на адпачынак. Мы ўжо прывыклі да 7-гадзіннага рабочага дня да вольнага, курортаў, дамоў адпачынку. А ці даўно гэта было, калі мы, старыя работні, працавалі па 12—14 гадзін? А права на асвету? У мяне ў самаго дзеці інжынерамі сталі. Многіх работных нашага завода дзеці вучацца на ўніверсітэтах і інстытутах... Я ведаю, што ўсё гэта нам таксама вядома, але калі мы, дэлегаты З'езда, слухалі Сталіна, перад намі павяла Канстытуцыя паўстава велічавы карціны шчаслівага жыцця вялікага Савецкага Саюза.

У зале ўвесь час стала напружаная цішыня, часамі ўспыхвалі апладысментамі. Так і было, калі т. Бабылёў закончыў сваю прамову. Ён заклікаў работных ўдзячнасцю і адданасцю свайму сацыялістычнаму і сталінскаму Канстытуцыі. Затым дэлегат пачаў адказаць на пытанні, якіх было шмат. Ён гаварыў вельмі проста і зразумела, каб кожны з нас мог зразумець яго словы.

3 5 снежня — дня зацверджання сталінскай Канстытуцыі — наша сацыялістычная радзіма ўзнялася яшчэ вышэй, стала яшчэ больш любімай працоўнай ўсёго свету.

Няхай жыве наша сталінская Канстытуцыя!

Няхай жыве наш мудры правяду таварыш Сталін!

І нібы электрычны ток узяў усіх на ногі. Раздаўся гом азвоні. Воклічы ў гонар Вялікага Сталіна. Хтосьці ў канцы залы запел «Інтарнацыянал». Гімн пачаўся ўсе, і ён умясціла загучаў у гэты радасныя мінуцы.

У прэзідыум пачаліся пытанні: «Раскажыце, тав. Бабылёў, які настрой быў у замежных людзей, калі таварыш Сталін раскрытыкаваў буржуазных крытыкаў Канстытуцыі?»

Бабылёў: Таварыш Сталін так расказаў на дэлегаты буржуазных крытыкаў, што яны яшчэ не хутка апомніцца. Напаша, апрама, ўсё было скіравана на работу З'езда, на таварыша Сталіна, але нам відав было, што ім гэта крытыка не на хуткі была, яны сядаць быццам бы арышны праслунаўшы, а вочы ў іх быццам у два разы расшырыліся. Затым мы бачылі, як горада разам з намі віталі нашага правяду дэлегаты італьянскага народу, якіх змагаюцца супроць фашызма. (Апладысментамі).

«Раскажыце, тав. Бабылёў, аб дэманстрацыі працоўных Масквы ў гонар зацверджання сталінскай Канстытуцыі».

Бабылёў: Дарэгі таварышы! Я пачаў перадаць выхаванні ў вас. У мяне столькі ўражанняў, што проста не ведаю аб чым расказаць. Я яшчэ многа разоў буду расказаць вам аб гістарычным З'ездзе Саветаў. Дэманстрацыя на Краснай плошчы гэта была ўнушальная, незабыўная дэманстрацыя, у якой народ выказаў сваё адданасць на павалу зацверджання сталінскай Канстытуцыі. Я ніколі ў жыцці не бачыў столькі ўсімхаваных твараў. Адчуваецца, што кожны чалавек той дзень і брат. Ну, літаральна, там было мільён сцягаў, партрэтаў правяду і лозунгаў.

Але людзі ў зале хочаць яшчэ і яшчэ больш ведаць аб З'ездзе, пачуць яшчэ і яшчэ аб дэкада таварыша Сталіна. Прыйшоў выступіць і дэлегат асноўнага дэкада таварыша З'езда старшыня Гомельскага гарасвета таварыш Маламонік. І яго выслухоўваюць з напружанай увагай.

Жалючых выказацца многа. Услед за старым рабочым майстрам-малюўчыкам

Пасікавым з яркай прамавой выступіў інструментальшчык Вязодольны.

— Вы нам, таварышы дэлегаты, — гаворыць тав. Вязодольны, — расказвалі аб тым, што вы адчувалі, калі, сядзячы ў Крэмульскім палацы, слухалі нашага правяду. Мы тут таксама адчувалі тую ж радасць, што ў нас ёсць такі мудры правяду таварыш Сталін, таварыш выдатна сацыялістычна радзіма. Вось у гэтай самой зале мы, затым выхаванне, разам з намі слухалі Вялікага Сталіна і апладыскавалі яму.

Тав. Вязодольны гаворыць аб Канстытуцыі, як аб законне радаснага, шчаслівага жыцця, затым паказвае канкрэтна як Канстытуцыя абавязвае лепш працаваць, ані пачаў яшчэ большага ўдзячнасці асноўнага выпускаяй прадуцыі.

Цікавым было выступленне Сымона Брусавіча, прапуючага 45 год на гэтым заводзе.

— Усім нам жыццём, — гаворыць Сымон Брусавіч, — я ішоў да такой Канстытуцыі. Наша моладзь пачала, што яна не ведала гніту і эксплуатацыі, якія мы перанеслі на сваіх плячах. Я памятаю дэкаду працу на гэтым-жа заводзе ў гаспадару Фурмана, калі я прываў ад пямна да пямна. Я перажыў люты антысэмітызм, калі яўрэя ў чыгуначнай майстэрні нельга было нават заглянуць.

Цяпер, на старасці, мне як сонца свеціць сталінская Канстытуцыя. Сэрца радуецца, калі бачу, што мае дзеці сталі пільпер інжынерамі, урачамі. У дзень зацверджання сталінскай Канстытуцыі я атрымаў з Ленінграда тэлеграму ад майго малодшага дачкі Олі. Што яна скончыла Ленінградскі інстытут інжынераў шляхоў зносін.

Любіце, беражце нашу сацыялістычную радзіму. (Апладысментамі).

Післа сустраці аўдыторыя выступіў сакратар гаркома КП(б)Б тав. Стаўка. Ён сцішыў на суверэна-гістарычным значэнні сталінскай Канстытуцыі.

Завершавачы сход, сакратар парткома завода тав. Каратэў паведамае, што на заводзе ў кожнай брыгадзе пачынаецца з заўтрашняга дня глыбокае вывучэнне сталінскай Канстытуцыі.

Н. ГАСМАН.

КАНСТЫТУЦЫЯ БУДЗІЦЬ ТВОРЧУЮ ІНІЦЫЯТЫВУ

Вельмі післа сустраці навуковыя работнікі БДУ дэлегата аб Надзвычайным VIII Усеагульным З'ездзе Саветаў — дэлегата З'езда, професара БДУ тав. Ермоленка.

— Я меў велізарнае шчасце, — пачаў свой даклад т. Ермоленка, — бачыць і слухаць нашага правяду Вялікага Сталіна. Кожнае яго слова — гэта палат навука. Яно заклікае да новых перамог.

— Сталінскую Канстытуцыю абмяркоўваў увесь наш народ і аднадушна яе ўхваліў. Дэлегаты З'езда на 63 мовах дувалі. Дэлегаты З'езда на 63 мовах дувалі. Дэлегаты З'езда на 63 мовах дувалі. Дэлегаты З'езда на 63 мовах дувалі.

— Жыў я калісьці ў Маскве, быў і ў Берліне, і пачаў сказаць, што не пазнаў яшчэ Масквы. Не пазнаў яшчэ Масквы. Не пазнаў яшчэ Масквы. Не пазнаў яшчэ Масквы. Не пазнаў яшчэ Масквы.

— У той час, — гаворыць тав. Ермоленка, — калі фашызмскія варвары зцішчаюць усё лепшае, чаго дабілася цывілізацыя, лепшыя розумны чалавечыя, знішчаюць навуку, разбураюць гістарычныя каштоўнасці ў Мадрыдзе, выганяюць з Германіі лепшых вучоных, у гэты час наша сталінская Канстытуцыя стварае небылыя магчымасці развіцця навуцы і тэхнікі, забяспечвае росквіт асобы, будзіць творчую ініцыятыву.

Тав. Ермоленка заклікаў навуковых работнікаў палепшыць якасць падрыхтоўкі кадраў, ствараць новыя навуковыя працы, дастойныя вялікай сталінскай эпохі.

Слова па дакладу ўзлў професар Сталіноў.

— Я стары гадамі, — гаворыць тав. Сталіноў, — і ніколі не думаў, што дажыў да такой шчаслівай эры, шырокага росквіту нашай краіны. Хочацца дажыць да поўнай перамогі камунізма.

— Ёсць чаму радавацца і нам, жыхарам. — гаворыць навуковы прапавіт тав. Плёва. — Ніхто ў свеце жаданна не карыстаецца такімі правамі, якія да нас сталінская Канстытуцыя. Мы бязмежна абавязаны Вялікаму Сталіну за яго бацькоўскія клопаты аб жыхарнах.

— Я — таварыш тав. Чарняк — зусім малым застаўся сірачой. Але мне было ўдзячна за гэтую пільперу большаго і савецкай ўлада. Яны выхавалі мяне ў жыхарна доме, а ў 1935 годзе я скончыў універсітэт. Такіх, як я, тысячы. Сваё жыццё я гэту адукацыю на абарону нашай любімай радзімы.

З прамавай павула аднадушнага адабраў сталінскай Канстытуцыі і бязмежна любіць да яе твара, — Вялікага Сталіна выступіў таксама дэлегат Пелі і Саваловіч, навуковы работнік Шапіра, Марысав і іншыя.

Г. МАХАНЕК.

СХОД МАЗЫРСКАГА ПАРТАКТЫВА

МОЗЫР. 11 снежня. (Кар. «Звязды»). Учора ў Мозыры адбыўся сход партактыва. Даклад аб выніках Надзвычайнага VIII Усеагульнага З'езда Саветаў зрабіў дэлегат З'езда, старшыня арыганізацыі тав. Дубіна. Уважлівае дэкадачым імя маладзёва таварыш Канстытуцыі, вялікага гена чалавечы таварыш Сталіна кожны раз выклікала ў зале бурную авацыю. Партыйны актыв галоўнага раёна Мазырскага акругі ў сваёй разгалінацыі аднадушна адабраў асноўны закон савецкай ўлады — сталінскую Канстытуцыю і абавязваў прыкладзі максімум энэргіі на дэкадачым кожнага артыкула гэтага закона да шырокіх мас працоўных Мазырыччыны.

Выступлючыя камуністы ў спрэчках па дакладу выказвалі гатоўнасць мазырскай партарганізацыі выступіць у любую мінуцы на абарону заваяванняў сацыялізма, запісанах у сталінскай Канстытуцыі. Гэту гатоўнасць партактыў выказаў у сваёй прывітальнай тэлеграме на імя твара Канстытуцыі, любімага правяду народна таварыша Сталіна.

ФРАЛОУ.

Вывучаюць сталінскую Канстытуцыю

ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ РАЗГАРНУЛІ ВЯЛІКУЮ РАБОТУ

У пераходных партарганізацыях горада Менска разгарнулася работа па глыбокаму вывучэнню дэкада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усеагульным З'ездзе Саветаў — гэтага найвялікшага дакумента нашай эпохі, дакумента, які падарожніч іго слаўных перамог сацыялістычнага будаўніцтва.

На правядушых адкрытых партыхах па вывучэнню дэкада таварыша Сталіна прысутнічалі, апрача членаў і кандыдатаў партыі, да 20 тысяч беспартыйных работных. Вось некастрычны характарыстычныя даныя аб колькасці прысутнічальных на партыхах. Толькі на сходах 6 партыйных груп фабрыкі «Кастрычнік» прысутнічала 720 чалавек. У трампарке — 140 чал. (пры партарганізацыі 24 чал.). На заводзе імя Кірава да 500 чал. і т. д.

Партыйныя школы прайшлі з выключнай актывнасцю, з выключным энтузіязмам. Аб гэтым можа сведчыць такі факт, што пасля чытання дэкада таварыша Сталіна ў разгарнуўшымся абмне лямуч удзячнасці да набытых даных на 2 тысяч партыйных і непартыйных большавікоў.

Вось выступленні асобных таварышоў. Маладая работніца швейнай фабрыкі імя Кірава тав. Пузік гаворыць:

— Сталінская Канстытуцыя сапраўды адлюстроўвае тое, што мае ў жыцці наша

моладзь — права на працу, адпачынак і вучобу. Я — стаханавіца, скончыла 8 класаў і цяпер займаюся ў лётнай школе, у мяне ў жыцці ёсць ясныя перспектывы. Я, як пачуваю, што са мной было-б, калі-б я жыла ў староў параскай Расіі, напаву ў гэты момант у пачатку 20-х гадоў. Яс і рада, што жыю ў нашай савецкай краіне, у шчаслівае сталінскую эпоху. Так хочацца бачыць таварыша Сталіна і пачуваць яму руку, выказаць сваю радасць за тое, што так добра жыць.

Тав. Канелевіч на сходзе партарганізацыі электрастанцыі сказаў:

— Даклад таварыша Сталіна мы выслушалі з выключнай увагай. Сталінская Канстытуцыя выклікае радасць ва ўсіх прапоўных і асноўных напаша ворагаў. Таварыш Сталін паказаў усяму свету, як Савецкі Саюз выканаў тое, што нам было абавязана. Вывучэнне дэкада таварыша Сталіна і новай Канстытуцыі з'яўляецца гаваровым абавязкам кожнага працоўнага.

Азія з старэйшых вучоных Беларусі акадэмік Афанасеў у сваім выступленні на адкрытым партыйным сходзе сказаў:

— Нам выпала шчаслівае доля не толькі быць уздзячымі будаўніцтва сацыялізма, але і карыстацца выдатнымі плямамі сацыялізма. Новая сталінская

Канстытуцыя адкрывае такія гарызонты, стварае такія ўмовы да навукова-творчай работы, якіх ні ведае і не ведаў ні адзін народ у гісторыі.

На заводзе Будатэляў работы Пышко завіў:

— Мне зараз 46 год, але дзякуючы нашаму жыццю, якое даў нам вялікі правяду таварыш Сталін, я адчуваю сябе малым і бадзёрым. Я ўжо падрыхтаваў чатырох вучняў, якіх самастойна працуюць і яшчэ рыхтую трох, якіх таксама ў хуткім часе стануць кваліфікаванымі работнікамі.

Духовніцкі фабрыкі імя Куйбышава тав. Корзун завіў:

— Даклад таварыша Сталіна натхніла кожнага з нас на новыя перамогі. Сталінская Канстытуцыя адлюстроўвае ўсе нашы поспехі, дасягненні і наша пачынае жыццё. Буржуазныя канстытуцыі, іжжыя і ашуканцыя, яны накіраваны на ўмацаванне эксплуатацыі працоўных.

Тав. Сілаў (работнік службы шляхоў) таксама выказаў свае пачуцці.

— Працста сёу і тая любові да народу, якая выказава ў Канстытуцыі, адчуваецца ва ўсім дэкадазе, у кожным слове горада любімага намі таварыша Сталіна. Я, вывучаючы дэкада таварыша Сталіна, бачу, наколькі ўмацавалася наша краіна, а якую слава правяду па-сталінску, каб нам транспарт быў перадавай галінай гаспадары.

Вывучэнне дэкада любімага Сталіна стварае асабліва ўзнімае канкрэтных абавязальстваў і сааборнітва на лепшыя вытворчы накіраванні работы, ростам

стаханавскага руху і ростам колькасці духавіцкаў.

За перады работы З'езда на адной толькі фабрыцы імя Кагановіча колькасць стаханавцаў вырасла на 21 чалавек. Такае ж становішча мы маем на заводах імя Варашылава, «Большавік», «Чырвоная зара» і інш.

На адной толькі фабрыцы «Кастрычнік» колькасць духавіцкаў за час работы З'езда вырасла на 18 чал.

На хлебавозе ў перады работы З'езда шырока разгарнулася брыгаднае сааборнітва на лепшыя вытворчыя паказальнікі. У гэтым сааборнітве пераможцамі выйшла брыгада Хасіненіча, якая выканала план у сярэднім на 172 проц.

Партыйныя школы ў сваёй пераважнай большасці зацвердзілі канкрэтыя пляны работы па халейнам вывучэнню дэкада таварыша Сталіна. Так, партыйны сход трамвайнага парка паставіў:

— Для дэталёвага вывучэння дэкада таварыша Сталіна работнікі і служачыя арганізавалі гурткі па пашах аддзяленняў і змешах. І тут-жа было вылучана 10 таварышоў з ліку членаў парткома, прапагандастаў і агітатараў для кіравання гэтымі гурткамі.

У партарганізацыі электрастанцыі для глыбокага вывучэння дэкада таварыша Сталіна арганізаваны па ўсіх паках, змешах і брыгадах і ў інтэрвальных гурткі па 10—15 чалавек, для кіравання якімі прымавана 12 падымавальных таварышоў з партыйнага актыва. Для гэтых таварышоў арганізаван семінар.

Прывеззеныя паставы і работа па сваёй каштоўнасці сярэдніх партыйных арганізацый паказвае, што партыйныя школы праходзілі на высокім ідэйным узроўні, што гэтыя школы сапраўды з'яўляліся школай выхавання для партыйных і прысутнічальных непартыйных большавікоў.

Разам з гэтым асобныя партыйныя арганізацыі (друзары імя Сталіна, Гастраном № 1, Метрамманаль) напавяляла зразумець сваю задану на арганізацыі вывучэння дэкада таварыша Сталіна.

Партарганізацыя Гастранома № 1 не пачула патрэбным вылучыць таварышоў для кіравання і вывучэння дэкада таварыша Сталіна сярод беспартыйных работнікаў, а толькі запісала: «Адкрыты партыйны сход біра на сябе наступныя практычныя меры: прыправаў прамаву (2) таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усеагульным З'ездзе Саветаў аб практыцы Канстытуцыі ва ўсіх нашых магазінах».

Гэтым партыйным арганізацыям гаркома партыі даны практычныя ўказанні ў справе арганізацыі глыбокага вывучэння дэкада таварыша Сталіна.

У партыйных партарганізацыях Менска зараз разгарнулася вялікая работа па ўмацаванню дасяг

Шчаслівае жыццё-радасныя песні і танцы

БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ НЕ ПАКЛАДАЮЧЫ РУК

Наш гурток мастацкай самадзейнасці пры Хойніцкай МТС арганізаваны ў 1935 годзе. Мы выступалі ў калгасах і дэспях, танцамі і біжучай хрысткай некалькі разоў у годзе. У маі 1936 года мы былі запрошаны на ўсесаюзную алімпіяду мастацкай самадзейнасці рабочых МТС. Там упершыню пачулі ацэнку сваёй працы. Мы занялі першае месца і былі праміраваны.

У чэрвені 1936 года выступалі ў Менску перад усебеларускай нарадай жонкаў інжынерна-тэхнічных работнікаў сельскай гаспадаркі. І тут нас дзіла сустра-лі.

Але самае моцнае ўражанне пакінуў на нас ўсесаюзны фестываль народнага танца ў сталіцы нашай сацыялістычнай радзімы — Маскве. На нашу гонар вы-паў вялікі гонар прадстаўляць разам з танцорамі гомельскага клуба імя Леніна нашу БССР. Мы рады, што і ў Маскве атрымалі высокую ацэнку.

У Маскве мы сустраліся з самымі ро-дзіннымі нацыянальнымі калектывамі мастацкай самадзейнасці: беларускімі, у-краінскімі, латышскімі, лівонскімі, ар-мянскімі. Фестываль быў дэманстрацыйнай вясёлай дружбы народаў. На ім дэманстравалі масавыя і індыўідуальныя танцы. Гэта быў прыгожы каледзкоп рухаў, яркіх фарбаў, рытмаў.

З калектывных танцаў асаблівае ўра-жанне пакінулі калектывы Украіны, Та-тарскай рэспублікі, армянскія калектывы і гурткі самадзейнасці Чырвонай Арміі. У чырвонаармейскай самадзейнасці мы ўбачылі сілу, магутнасць і культуру на-шай слаўнай Чырвонай Арміі.

Шмат было выдатных індыўідуальных танцаў. Сярод іх хопіла асабліва тана-ца «Халоп» (Узбекская ССР). Гэты та-нец пазнаваў ўвесь прапаш апаратуры ба-воўны — ад пасадкі да ўборкі.

Нашы танцы «Лявоніха» і «Юрчак», выкананыя намі, добры тым, што ў іх рух хуткі, прыгожа адрэзананы і маса-вы.

Усесаюзны фестываль народнага та-нца даў нам новую творчую зарадку. Мы га-товы цяпер працаваць і працаваць над нашым народным мастацтвам.

У Маскве мы выступалі на заклоч-ным вечарыне фестываля ў Вялікім ака-дэмічным тэатры Саюза ССР, клубе «ЮР», «Бачук» і імя Кухмісерава. Цяжка перадаць усе нашу радасць, што нам выйшаў гонар адрэзаць праграму ве-чара 24 лістапада ў Філіале Вялікага те-атра перад дэлегатамі VIII Усесаюзнага З'езда Саветаў, які наглядзе кіравні-цкай партыі і ўрада. Гарачы аплашчэ-ны гэтага аўдыторыі — самая высокая ацэнка для нас.

Нас вішчалі з пераможцамі. Мы до-бра разумеам, што ўсё гэта ўскла-дае на нас вялікія задачы па развіццё мастацкай самадзейнасці.

Мы будзем працаваць не пакладаючы рук! У нас многа сіл і энергіі! Гэтую сілу нам дае наша шчаслівае жыццё, за-важанае пад кіравніцтвам нашага баць-кі і вядомага Вялікага Сталіна і запісанае ў Канстытуцыі.

Найзданей, Чанан, Леўчанна, Саман-чын, Бейлісон, Бельскі, Ноўчын, Барысёна, Ляўрусенна, Жэўнян, Кульбіна, Шагаві, Лявоні, Юркін і інш.

Танцавальны калектыв Хойніцкай МТС—удзельнікі першай усесаюзнай алімпіяды мастацкай самадзейнасці рабочых МТС—выконваюць танец «Лявоніха».

РОСКВІТ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Хойніцкі раён у мінулым — гэта глу-хі раён Малесся, закінуты сарод балот і лясоў. Кантрасты тут былі незвычайныя. Побач з мноствам памешчыніцкіх майст-раў тут былі супральныя безмясельныя вёскі. І вразумела, вёска і марш не магла аб культурным жыцці, аб радаснай народнай творчасці. У гады грамадзянскай вайны раён пацярпеў велізарную і на-мелкую акупанты, нават іх кантра-вольныя банды Валякоўца і інш.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістыч-ная рэвалюцыя і поспехі будаўніцтва са-цыялізма амялі аблічча ўсёй краіны, і ў прыватнасці аблічча былых «глух-іх куткоў».

Дастаткова бела зірнуць на тым зме-ні, якія мы бачым у нашым Хойніцкім раёне, каб уявіць, што яна цяпер «глух-іх куткоў», што ўся краіна жые творчым жыццём. На калгасных палях на-шага раёна працуюць трактары і сельгас-машыны. Вёскі маюць школы, дзімны сацыялістычны культуры, бібліятэкі, апрадэкаваныя. Жыццё народу стала багатым, радасным і шчаслівым.

Адным з яркіх оведак гэтага—росквіт народнай творчасці. Замест сумных пе-сень народ спявае багатыя, радасныя песні, у якіх спяваць вялікага нашага праўдзяра таварыша Сталіна.

Калгасны лад даў заможнае, культур-нае жыццё селяніну і гэта знаходзіць сваё адлюстраванне ў песнях.

У апошнія гады мастацкая самадзей-насць у нашым раёне прыняла больш шырокі размах. У калгасах, ва ўстано-

вах і арганізацыях раёна становіцца ўсё больш гурткоў мастацкай самадзейнасці. Прычым, радасна адзначыць, што яны растуць не толькі колькасна, але і яка-сна. Такія самадзейныя гурткі, як пры Хойніцкай МТС, соўгасе «Перамога сацыя-лізма» і работніках спажывецкай каапе-ратывы сталі вядомымі не толькі ў нашай рэспубліцы.

Гурток песні, танца і музыкі пры Хой-ніцкай МТС налічвае 25 чалавек—трак-тарыстаў, работніках майстэрстваў, агра-номіў і служачых. Гурток кіруе старшыня ра-бачыма, член партыі тав. Лявоні. Гэта гурток трымае паршчына на рэспублі-цы ў выкананні беларускіх народных танцаў «Лявоніха», «Юрчак», «Крыжа-чок». На ўсесаюзнай алімпіядзе Саюза МТС ў Харкаве гурток Хойніцкай МТС заваяваў першае месца. Танцоры нашай МТС выступалі ў лістападзе на ўсесаю-знам фестывалі народнага танца ў Мас-кве. Яны выступалі на такой аўтарытэ-тнай сцене, як у Вялікім акадэмічным те-атры Саюза ССР. Яны выступалі на та-варнай сцене перад дэлегатамі VIII Усе-саюзнага З'езда Саветаў. Усюды іх піль-на сустракалі і давалі самыя лепшыя ацэнкі.

Прывяду некалькі подукі аб танцо-рац Хойніцкай МТС, даных дэлегатамі на-стаўства сталіцы Масквы. «Беларусы на-родным танцаў у выкананні гуртка Хой-ніцкай МТС—гаворыць балетмейстар Ма-скоўскага ТРАМ'а і Дзяржаўнага тав. Чарошэва, — пацупаючы сваёй шы-рацы і прастаце, у іх адчувацца са-праўдны народная творчасць. Заслужа-

ны дзеяч мастацтва дырэктар дзяржаўна-га акадэмічнага Вялікага тэатра СССР тав. Ю. Ф. Файер гаворыць: «Я прысу-тнічаў на выступленні выдатнага хойніч-кага калектыва на вечары ў нашым те-атры. Яно прайшло, я сказаў-бы, з за-служаным трыумфам».

Гурток неаднаразова праміраван, а на-родам земляробства СССР тав. Чарноў праміраваў яго 12 тав. руб. Пасля ўсіх гэтых аправаў, як прычы сваіх та-нцоў іх пастаянна глядзячы — калгас-нікі і калгасніцы Хойніцкага раёна.

Гурток мастацкай самадзейнасці ра-ботніках спажывецкай кааператывы такса-ма заняў першыя месцы на танцах на ўсе-беларускай, а потым і на ўсесаюзнай алімпіядзе.

Калектыв народнага танца соўгаса «Перамога сацыялізма» ў чэрвені 1936 года заняў першае месца на ўсесаюзнай алімпіядзе рабочых мяса-малочных соўгасаў. У гэтым-жа годзе ён выступіў у Маскоўскім тэатры народнай творчасці, дзе 8 чалавек атрымалі індыўідуальныя прэміі—ручныя гадзіннікі.

Патрэба адзначыць характэрную аса-бліваць, што ўдзельнікі мастацкай са-мадзейнасці адначасова з'яўляюцца лепшымі прыватнымі работнікамі, стаханав-цамі. Лепшыя выканаўцы народных та-нцаў з гуртка соўгаса «Перамога сацыя-лізма» т.т. Кудранок Галя, Вахоніч, Ша-павалаў Васіль, Осіпава, Амельтанка Га-ля і інш. — лепшыя работнікі соўгаса.

Мы вельмі добра разумеам палітычнае

і культурнае значэнне развіцця народ-най творчасці мастацкай самадзейнасці. Частымі наведвальнікамі райкома з'я-ўляюцца асобы ўдзельнікі і калектывы самадзейнасці. Мы аказваем ім палёгкаю дапамогу. Дзяржава МТС, напрыклад, ад-дае вялікую ўвагу гуртку самадзейнасці, сам дырэктар і яго намеснік—удзельнікі гуртка.

Аднак, творчасць калектываў па-тэбуе далейшага пашырэння тэматыкі і ўдасканалення работы. Зусім адсутніча-юць драматычныя гурткі. Калектывы за-трымліваюцца на адным месцы. Бала ў-тым, што няма кваліфікаваных спецыя-лістаў, мастацкіх кіравнікоў. З Менска яшчэ няма адпаведнай кансультацыі, ін-структажу, кіравніцтва. Камітэту па справах мастацтва пры СНБ БССР па-тэбуе аб гэтым моцна паздумаць.

Спецыяльная група спецыяльна для развіцця народнай творчасці, для разві-цця талентаў. Гістарычны дакумент нашай эпохі—сталінская Канстытуцыя яшчэ больш будзе спрыяць росту творчых да-раваў нашых савецкага народа.

Беларускі народ ведае, што радаснае і шчаслівае жыццё прывяла яго савецкае дзяржава і любімы Сталін, і ён складае аб сваёй радзіме і сваім праўдзяру пе-сні любі:

Мы людзі сталінскай эпохі,
Вялікі Сталін нас распіс.
Вясна ўсюды, усюды радасць,
Дзе імя Сталіна грэміць.

Б. Л. МАР'ЯНАЎ.
Сакратар Хойніцкага РК КП(б)Б.

ЧАКАЕМ КАНКРЭТНАЙ ДАПАМОГІ

За апошнія два гады наш гурток мае 33 выступленні ў калгасах Хойніцкага раёна. Не праходзіў у раёне ні адна буйная падзея—З'езд Саветаў, нарада стаханавцаў, пролетарскае свята,—дзе мы не выступалі.

Прыёмам адзначыць, што нас любіць, нам гарача аплашчэны, гэта азначыць, што мы бліжэй свайму гледачу. У нашым рэпертуары выключна беларускія народ-ныя танцы і песні. Апрача таго, у нас многа частушак на мясцовых тэмах. До-паўняе наш рэпертуар аркестр народных інструментаў. І ўсё-ж наш рэпертуар яшчэ аяната бедны, мы працуем з ім ужо вельмі доўга. Паўстае актуальнае пытанне — пашырэнне нашага рэперту-ару. Але як гэта зрабіць? Спецыяліста мастацкага кіравніка ў нас няма. Мы прыходзім спадчыць гэту работу з асобным майм абавязкам старшын ра-бачыма МТС і партыйнымі даручэн-нямі. Кансультацыі мы ніколі не ат-рымлівалі і не атрымліваем.

У нас беш вялікі рахунак да ацэнка мастацкай самадзейнасці Кіравніцтва на-справах мастацтва пры СНБ БССР. Нам патрэбны пастаянны кваліфікаваны кан-сультацыі з работнікаў мастацтва Менска. Неабходна арганізаваць кароткастэрмі-новыя курсы для кіравнікоў гурткоў ма-стацкай самадзейнасці, каб сацыялізм нас інструктаваў і метадычнай літарату-рай. Усё гэта магчыма і патрэбна зрабіць.

Кіравнік гуртка мастацкай самадзей-насці Хойніцкай МТС.

Я. Ш. ЛЯВОНІ.

НАМ ТРЭБА ВУЧЫЦА

Пасля ўсяго бачанага ў Маскве на ўсе-саюзным фестывалі народнага танца мы павінны і будзем працаваць яшчэ лепш.

На прафесіі я бухгалтар. Але вельмі люблю музыку. У гуртку мастацкай са-мадзейнасці я кірую музыкальна-вакальнай часткай. Павінен прызнацца, што вельмі прыміўна граю на скрыпцы, нават сла-ба разбіраюся ў ноты. Нам патрэбна са-праўдны культурна работы. Мы не хочам халатна, а імкнемся ствараць культур-нае народнае мастацтва.

Вынаў яны: нам трэба вучыцца, і нам павінны ў гэтым дапамагаць.

ЮРКІН І. А.

ХАЧУ БЫЦЬ АРТЫСТКАЙ

Я самая малалая ўдзельніца нашага гуртка мастацкай самадзейнасці. Мне 14 год, вучусь ў 4-м класе. Разам з май-мамай Ангелінай Данатаўнай я пяю і таню. Вось адна з частушак, якія я выконваю:

«Мы жэжытчыныя сталі,
Хорошо живём сейчас.
Это ты, товарищ Сталин,
От нужды избавил нас».

Мама часта апавядала, як ёй цяжка жылося.

Мяне за ўвесь у гуртку самадзейнасці праміравалі некалькі разоў. Я пію лепш, чым таню.

Я хачу быць артысткай і спяваць бе-ларускія народныя песні. І як скончу пачатковую школу, абавязкова буду вучыцца, каб стаць артысткай.

ЖЭЎНЯН ЛАРЫСА.

У дапамогу прагандысту Д. ЮРКОЎ

ЭКАНАМІЧНАЯ АСНОВА СССР

Закончыўся VIII З'езд Саветаў. З'езд прыняў гістарычны дакумент эпохі—ста-лінская Канстытуцыя. «Калі для народаў капіталістычных краін Канстытуцыя СССР будзе мець значэнне праграмнага дзеяння, то для народаў СССР яна мае значэнне выніку іх барацьбы, выніку іх перамог на фронце вызвалення чала-вечтва». (І. Сталін).

У 1922 годзе прынята дэкларацыя аб стварэнні Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. У 1924 годзе была зацверджана першая Канстытуцыя Саюза ССР. Што тады, дваццаць год таму назад, іста-стаўляў сабою СССР?

Сацыяльны твар краіны прадстаўляўся тады ў наступным выглядзе.

У рэзультат пераможнай пролетарскай рэвалюцыі і грамадзянскай вайны быў разгромлен клас капіталістаў і памеш-чыкаў. Фабрыкі, заводы, руднікі, трам-спарт, банкі, жылля—перайшлі ў рукі про-летарскай дзяржавы. Дзяржава ўжо перамагла абсалютна.

У 1923-24 гады пачала абсалютна пра-блемнасць усіх сродкаў вытворчасці пра-мысловасці. Дзяржаўны і кааператывны сектары, разам узяты, мелі 90 проц. вытворчасці, тады як прыватны капітал выкарыстаў толькі 10 проц. дзейнічаўшы ў прамысловасці сродкаў вытворчасці.

Пры дапамозе гэтых сродкаў вытворча-сці дзяржава і кааператыв выраблялі 76 проц. прадукцыі прамысловасці, прыватны капітал—24 проц.

Іншым буйным фактарам у вёсцы. Таварыш Сталін так ахарактарызаваў стан вёскі ў той перыяд часу: «У пазям сельскай гас-падаркі нагадвае тады неасвешаны дробны апазасобныя сялянскія гаспадары з іх адставай сярэднявечнай тэхніцы.

У гэтым акіяне ў выглядзе асобных про-паш і астраўкоў існавалі калгасы і соўга-сы, якія не мелі яшчэ, уласна кажучы, колькі-небудзь сур'ёзнага значэння ў на-шай народнай гаспадарцы. Калгасы і соў-гасы былі слабыя, а калгас быў яшчэ ў сідзе. Мы гаварылі тады не аб ліквідцы кулацтва, а аб яго абмежаванні».

Прыватным гаспадаркам, у тым ліку і кулацкім, у вёсцы належала ў 1923-24 годзе 93 проц. усіх сродкаў вытворча-

сці, тады як дзяржава і кааператыв мелі толькі 7 проц. сродкаў вытворчасці, заня-тых у сельскай гаспадарцы.

Дзяржаўны і кааператывны сектар вы-раблялі ў той час 12 проц., а прыватны—88 проц. усіх сельскагаспадарчых пра-дукцый.

Моцныя пазіцыі займаў прыватны ка-пітал у гандлі.

У аўтарым зьвязе дзяржава і каапе-ратыв пераважалі. Ім належала 78 проц. усяго абароту. Горш справа стаяла ў ро-зніцы, у зьвязе, якое непасрэдна звязала прамысловасць са спажывцом. Тут дзяр-жава і кааператыв належала ўсяго 41 проц. абароту, тады як прыватны ка-пітал ахапляў 59 проц. рознічнага тавара-абароту.

Такім чынам, хоць камандны вышні і знаходзіўся ў руках дзяржавы, тым не менш у эканоміцы з усёй вострасцю ста-яла пытанне аб тым, хто каго пераможа ў сабырніцтве сацыялізма і капіталізма.

У 1925 годзе, калі ўсё яна было ві-даць, што гаспадарка завяршае аддзяле-не вытворчасці, паўстае пытанне як іці далей.

Здраднікі справы рабочых і сялян-ідушка Троцкі, а разам з ім яго спадчы-нікі ў тэорыі сацыялізма ў СССР не аб-ходна будаўніцтва буйнай прамысловас-ці. «Асноўнае пытанне,—гаварыў Троцкі,—заклучаецца ў тым, як зрабіць, каб пры найвышэйшых умовах, у якіх мы зараз знаходзімся, захаваць магчымасць аддзялення буйнай прамысловасці».

Праўда левіцкіх слоў была ясна масам. Воргі народу таму не адважаліся вы-ступіць прамі супроць пазіцыі Леніна.

Праз сваіх, талы яшчэ агентаў-трапкі-стаў, вораг развіваў план разрыву саюза рабочых і сялян, прапануючы пераключыць ўвесь цяжар будаўніцтва прамысловасці на сялянства, развіваў план падначалення

гаспадаркі СССР капіталістычнаму свету. Кулацтва, вуснамі прыхільнагаў іду-шчы Троцкі, павялаў такі план развіцця прамыс-ловасці, які аслабляў абаронную магутнасць СССР і ставіў нашу прамысловасць у за-лежнасць ад капіталістычных краін.

З генайшай прарэвалюцыя таварыш Сталін распаўсюд сёве левіцкай фармулы. Фармулёўка задачу індустрыялізацыі, мудры Сталін гаварыў: «Не ўсёяе развіц-це прамысловасці прадстаўляе сабой іду-стрыялізацыю. Цэнтр індустрыялізацыі, аснова ёй заключаецца ў развіцці калгас-най прамысловасці (апа, метал і т. п.), у развіцці, нарэшце, вытворчасці сродкаў вытворчасці, у развіцці свайго ўласнага машынабудаўніцтва. Індустрыялізацыя мае сваёй задачай не толькі тое, каб вёсці на-шу народную гаспадарку ў палым да на-вядзення ў ёй доўга прамысловасці, але яна мае яшчэ тую задачу, каб у гэтым разві-цці забяспечыць са нашай краінай, апра-жанай капіталізмам, гаспадарку самаст-насці, уберачы яе ад ператварэння ў прымацк савецкага капіталізма».

Партыя на чале з Вялікім Сталіным падняла сіяг індустрыялізацыі, мабіла-вала рабочыя масы і разграміла трап-кістаў і прыхільнагаў ідушчы Троцкі.

12 год аддзяляюць сталінскую Кансты-туцыю ад першай Канстытуцыі СССР. За гэтыя гады ўдзялены велізарныя сродкі ў народную гаспадарку.

За ўсю першую пяцігодку дзяржава ўклала ў народную гаспадарку пяцьдзе-сят мільярд рублёў, за тры гады другой пяцігодкі — шасцідзесят тры мільярды толькі за адзін чацверты год другой пяцігодкі—трыццаць два мільярды рублёў. З кожным годам расце колькасць сродкаў вытворчасці, якія ўводзяцца ў строй. У 1932 годзе ўведзена ў строй прадпрыем-стваў на 15 мільярд рублёў, у 1933 годзе на 17,5, у 1934 на 22 і ў 1935 годзе на 22,3 мільярда рублёў.

У 1926-27 годзе ўся прамыс-ловасць СССР вырабляла прамысловыя пра-дукцыі на 16 мільярд рублёў, у 1936 годзе планам прадбачаўся вытворчасць прадукцыі на 81 мільярд рублёў, г. зн. у піль разоў больш.

Параўнальна з 1923-24 годам вы-творчасць прадукцыі галоўных галін жыл-ляй прамысловасці павялічылася: электра-энергія—ў трыццаць два разы, аздабча ка-мунікацыя—ў 10 з паловай разоў, чыгуначу—ў трыццаць чатыры разы, ста-лі—ў дваццаць тры разы, пракату—ў

дваццаць чатыры разы і нафты—ў шэсць разоў.

Народны даход вырас да 83 мільярдаў рублёў. Яшчэ ў 1927-28 годзе доля кулацкай і гарадскіх капіталістаў у наро-днім даходзе раўнялася 8,1 проц. усяго даходу, у 1929-30 годзе яна ўзнікла да 1,5 проц., а зараз роўна нулю, тады як доля рабочых увесь час павышаецца.

Колькасць рабочага класа вырасла з 8,2 да 25,7 мільёна. Усе рабочыя вара-заны на сацыялістычныя прадпрыемствы, тады як у 1924 годзе 30 проц. ра-бочых было занята на прыватных пра-дпрыемствах.

Карэнным чынам змянілася тэхніка ў вёсцы. Сяры, коса, пил, саха ўшлі ў міну-лае. На змену ім прышлі сучасныя пры-лады апрацоўкі глебы і абору ўраджаю—трактар, мадэтарны, жнейка, камбайн.

12 год таму назва наша эканоміка была многаўкладнай. У ёй пераважала дробна-тварная раздробленая сялянская гаспа-дарка, моцны былі і прыватна-гаспадарчы капіталізм, значны былі астаткі патрыя-хальна-патрыянальнай гаспадаркі, сацыя-лістычны ўклад быў пераўтвараў слабы. Ця-пер многаўкладнасць эканомікі пераадо-лена. Пануючай формай вытворчасці і ў го-радзе і ў вёсцы стала сацыялістычная форма вытворчасці.

Прыватная ўласнасць на сродкі вытвор-часці дваццаць год таму назад у вёсцы пераважала, а ў горадзе, асабліва ў наплі, адбывалася салідная ролю. Цяпер прыватная ўласнасць асунута на другара-дны пазіцыі, пераважаючую ролю ў на-шай гаспадарцы адбывае грамадская сацыялістычная ўласнасць на сродкі вы-творчасці.

Гэты вынік барацьбы краіны Саветаў ў кароткіх, сухіх словах запісан у ча-вертым артыкуле сталінскай Канстыту-цыі:

«Эканамічную аснову СССР складаюць сацыялістычная сістэма гаспадаркі і са-цыялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці, якія ўваходзяць у выніку ліквідцы капіталістычнай сістэ-мы гаспадаркі, адмены прыватнай ўласна-сці і на прылады і сродкі вытворчасці і знішчэння эксплуатацыі чалавека ча-лавекам».

Тут няма ні аднаго лішняга слова. Кожная фраза, кожная літара гэтага ар-тыкула непразорны факт.

Сацыялістычная ўласнасць, узнікла і развілася разам з устаўнальным дык-татурам пролетарыята. Вялікая пролетар-ская рэвалюцыя пачала пачаток ёй.

Захоўваючы камандны вышні нашай эканомікі, савецкая дзяржава вяла на-ступленне на капіталістычныя элементы гаспадаркі. У прыватнасці гэтай барацьбы сацыялістычная ўласнасць не толькі ад-цяпала прыватную ўласнасць, але і па-вільчалася. Значыць, сродкі вытворчасці, належныя дзяржаве, узніклі ў выніку нацыяналізацыі і ў рэзультат сацыя-лістычнага нахалення.

Грамадская ўласнасць мае, аднак, ці адну, а дзве формы. Яна «мае або форму дзяржаўнай ўласнасці (ўсёнароднае да-станне), або форму кааператывна-калгаснай ўласнасці (ўласнасць асобных калгасаў, уласнасць кааператывных аб'яднанняў)».

Дзяржаўная і калгасная ўласнасць з'яўляюцца ўласнасцю грамадскай і са-цыялістычнай. Та і другая формы ўласнасці належыць грамадству, а не асобным лю-дзям. Та і другая формы ўласнасці вы-карыстоўваюцца не для прыгнёта апа-засобных людзей другімі, а ў інтарэсах пра-поўных, павышэння культурнага ўзроўню і матэрыяльнага дабрабыту.

Аднак паміж першай і другой, паміж дзяржаўнай і калгаснай — кааператывнай ўласнасцю існуе розніца.

У адрозненне ад дзяржаўнай усёна-роднай ўласнасці калгасна — кааператывная ўласнасць узнікла пры дыктатуры про-летарыята і на ёй падставе. Яна складалася не ў выніку нацыяналізацыі сродкаў вы-творчасці, а на падставе добраахвотнага складання сродкаў вытворчасці аднаасоб-нікаў, увайшоўшых у калгасы (калгасная ўласнасць), або ў выніку складання гра-мадскіх сродкаў аб'яднаўшыхся саматужні-каў і спажывцоў (кааператывная ўла-скасць).

Сродкі вытворчасці ў першым выпадку належыць усяму народу. Дырэктар заводу не мае права ні прадаць, ні закрыць фаб-рыку без указання ўрада. Сродкі вытвор-часці калгаса належыць калгасу. Агуль-ны срод калгаса можа распарадкаваць ім на свайму погляду.

Адрозненне ў форме ўласнасці абумоў-лівае і розніцу ў размеркаванні да

